

Буква А («а»), звук [а]

Буква А позначає на письмі голосний звук [а];
він може бути наголошеним або ненаголошеним.
Звук [а] в усіх позиціях вимовляють виразно, чітко.

ОСИ Й АБРИКОСИ

Ганна абрикоси їла,
Гав дівчина не ловила.
А в Андрійка абрикоси
Геть усі поїли оси.

Апельсини, ананас
І банани — про запас.
Навіть авокадо
З'їсть Андрійко радо!

Аби хижі оси
Не дивились скося!

Буква Б позначає на письмі дзвінку приголосні звуки:
[б] — твердий та [б'] — напівном'якшений. Приго-
лосний [б] майже завжди твердий, напівном'якше-
ний він перед [і]. Звук [б] вимовляють дзвінко в кінці
складу й слова, але іноді в середині слова перед глухими —
як парний йому глухий [п].

Буква Б («бе»), звуки [б], [б']

БАБКИ І КУЛЬБАБКИ

Ба! Летить блакитна бабка,
Щоб понюхати кульбабку.
Диво-килим із кульбабок
Вабить, вабить, вабить бабок!

— На біленьку не сідай,
Ліпше жовту вибирай!
Біла буде облітати
Й твої лапки лоскотати!

Буква В («ве»), звуки [в], [в']

Буква В позначає на письмі дзвінкі приголосні звуки:
[в] — твердий та [в'] — напівном'якшений. Приго-
лосний [в] майже завжди твердий, напівном'якшений
він перед [л]. Звук [в] вимовляють як дзвінкий приголосний тільки перед
голосними. Після голосних перед приголосними, на початку слова перед
приголосними та в кінці слова його вимовляють як напівприголосний —
напівголосний звук [у].

ВІТЕР-ВІТЕРЕЦЬ

Вітер, вітер, вітерець
В небесах пасе овець:

— Вівці, баранці, ягнята,
Гей, мерщій, не відставати! —

Вітер вітруганом став,
Вбік отару відігнав
Та перетворив на зливу...
І веселку. Овва, диво!

Буква Г позначає на письмі дзвінкі приголосні звуки:
[г] — твердий та [г'] — напівном'якшений. Приго-
лосний [г] майже завжди твердий, напівном'якшений
він перед [л]. Звук [г] вимовляють дзвінко в кінці складу й слова,
але іноді перед глухими [т], [к] — як парний йому глухий [х].

Буква Г («ге»), звуки [г], [г']

ГОДІ ГУСЕНІ ГУЛЯТИ!

Грізно обрій гуркотить,
Гучно гупає й гримить.
Суне злива. Вже за мить
Блискавка замиготить!

Годі гусені гуляти,
Парасольку час шукати!
Гусінь заповзла під гливу¹,
Щоб перечекати зливу.

Гриб-грибок — неначе хата,
Гарно в нім гараздувати²!

¹Глива — їстівний гриб із шапкою діаметром до 25 см; у природі росте на стовбурах листяних дерев; також люди вирощують гриби в теплицях.

²Гараздувати — жити щасливо, у достатку.

